חוֹזֵר מִבְּטוּלוֹ שָׁבַטֵּל. (ד) [ב]וְאִם הֶחֱזִיקוּ בּוֹ כְּבָר, שֶׁהוֹצִיאוּ מִבָּתֵּיהֶם לְחָצֵר * אוֹ שֶׁהִכְנִיסוּ מֵחָצֵר לְבָתֵּיהֶם, (ה) אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר מִבְּטוּלוֹ. * [ג]וּלְרַשִּׁ"י אֵין חֲזָקָה מוֹעֶלֶת אֶלָּא אִם כֵּן הֶחֱזִיקוּ (ו) מִשָּׁחֲשֵׁכָה:

ב (ז) [ד]יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת מֵחָצֵר לְחָצֵר, [ה]לֹא שְׁנָא שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת וּפָתַח בֵּינֵיהֶן (ח) וְעֵרְבוּ כָּל אַחַת לְעַצְמָהּ, (ט) וְלֹא שְׁנָא עֵרְבוּ יַחַד, יְכוֹלָה כָּל אַחַת לְבַטֵּל רְשׁוּתָהּ לַחֲבָרְתָּהּ (י) לִהְיוֹתָהּ מֻתֶּרֶת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ וְלֹא הָיָה, לֹא שְׁנָא שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ וְלֹא עֵרְבוּ (יא) אֶלָּא הַחִיצוֹנָה (יב) לְבַדָּהּ, שֶׁפְּנִימִית אוֹסֶרֶת עַל הַחִיצוֹנָה, יְכוֹלָה לְבַטֵּל לָהּ רְשׁוּתָהּ שֶׁלֹּא תִּשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹא תַּעֲבֹר עָלֶיהָ אֶלָּא (יג) בְּשָׁעָה שֶׁצְּרִיכָה לָצֵאת וְתִהְיֶה הַחִיצוֹנָה מֻתֶּרֶת. אוֹ אִם עֵרְבוּ יַחַד (יד) וְנָתְנוּ עֵרוּבָן בַּחִיצוֹנָה * וְשָׁכַח אֶחָד מֵהַפְּנִימִית וְלֹא עֵרַב, יָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁיְּבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי הַפְּנִימִית (טו) וְגַם לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה, (טז) וְיִהְיֶה הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר וְכֻלָּם מֻתָּרִים: **ג** [ו]יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת (יז) בְּחָרְבָּה, שֶׁאִם הָיוּ שְׁנֵי בָּתִּים וְחָרְבָה בֵּינֵיהֶם (יח) שֶׁהִיא שֶׁל שְׁנֵיהֶם, וְשָׁכְחוּ וְלֹא עֵרְבוּ, יָכוֹל אֶחָד לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לַחֲבֵרוֹ וְלִהְיוֹתוֹ מֻתָּר בּוֹ:

ד (יט) [ז]יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת מִבַּיִת לְבַיִת, שֶׁאִם הָיוּ שְׁנֵי בָּתִּים וּפָתַח בֵּינֵיהֶם וְלֹא עֵרְבוּ, אֶחָד מְבַטֵּל רְשׁוּת לַחֲבֵרוֹ, (כ) וַאֲפִלּוּ הַמְבַטֵּל מֻתָּר לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לְבַיִת חֲבֵרוֹ, [ח]אֲבָל אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִבַּיִת

בֵּאוּר הֲלָכָה

* **אוֹ שֶׁהִכְנִיסוּ וְכוּ'.** בָּזֶה מוֹדוּ כָּלֵי עָלְמָא דְּשָׁוֶה הַכְנָסָה לְהוֹצָאָה, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים:

* **וּלְרַשִּׁ"י וְכוּ'.** מִשְּׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה דְּתוֹפֵס לְעִקָּר כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה, וּבָאֱמֶת צָרִיךְ עִיּוּן, דְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה הִיא רַק דַּעַת הַשּׁוּר, וְדַעַת רַשִּׁ"י לְאוֹ יְחִידָאָה הִיא, דְּכֵן כָּתַב גַּם רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (כ: ד"ה מתני') וְהָרִיטְבָ"א (סח: ד"ה אמר להם) וְכֵן מוּכָח בַּתּוֹסָפוֹת ס"ח עַמּוּד ב' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְהוֹצִיאוּ, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַבַּ"ח (ס"א) לְדָחוֹת שִׁיטַת רַשִּׁ"י כְּבָר דָּחוּ אַחֲרוֹנִים דְּבָרָיו, וְיֵשׁ לְהַחְמִיר. וְדַע דִּלְרַשִּׁ"י הַדָּבָר פָּשׁוּט דְּלֹא מִקְרֵי חֲזָקָה אֶלָּא בְּהַכְנָסָה וְהוֹצָאָה שֶׁהוּא דָּבָר הָאָסוּר בְּלֹא בְּטוּל, וְכִמּוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּתוֹסָפוֹת וְרִיטְבָ"א, אֲבָל לְדַעַת הַשּׁוּר דְּמַהֲנֵי חֲזָקָה אַף מִבְּעוֹד יוֹם, אֶפְשָׁר דְּלְדִידֵיהּ מְהַנֵּי חֲזָקָה עַל יְדֵי הִשְׁתַּמְּשׁוּת בְּחָצֵר גּוּפָא אַף שֶׁלֹּא הוֹצִיא וְהִכְנִיס, וְכִמּוֹ בַּחֲזָקוֹת דְּעָלְמָא, וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מָכְרָח, וְעַיֵּן:

ב * **וְשָׁכַח אֶחָד מִן הַפְּנִימִית. וְהוּא הַדִּין אִם שָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה גַּם כֵּן בְּעֵינָן שִׁיְּבַטֵּל לִשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת,** וְלֹא סַגִּי בְּשֶׁיְּבַטֵּל לִבְנֵי הַחִיצוֹנָה לְבַד וּבְנֵי הַפְּנִימִית יִסְתַּלְּקוּ מֵהֶם [כֵּיוָן שֶׁאֵין הַצְנִיעוּת בָּא מֵהֶם], אֲחֵרִי שֶׁהַצְּרוּב מֻנָּח בְּחִיצוֹנָה. וְאִם הָעֵרוּב מֻנָּח בְּפְנִימִית, יְכוֹלִין בְּנֵי הַפְּנִימִי לְהִסְתַּלֵּק מֵהֶם [אַף לְעַצְמָהּ. דְּאִי לֹא עֵרְבוּ, (ז) אֵין מְבַטְּלִין, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שי"פ (ס"ד) דִּלְשֶׁנַּיִם אֵין מְבַטְּלִין לְפִי שֶׁכָּל אֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ: (ט) וְלֹא שְׁנָא עֵרְבוּ יַחַד. מֵירֵי (ה) בְּשֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עֵרַב, דְּיָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לִבְנֵי חָצֵר שֶׁלּוֹ וְגַם לִבְנֵי הָאַחֶרֶת: (י) לִהְיוֹתָהּ מֻתֶּרֶת וְכוּ' וְלֹא הָיָה. קַאי אַרֵישָׁא אַהֵיכָא שֶׁעֵרְבָה כָּל אַחַת לְעַצְמָהּ, דְּהַמְבַטְּלִים רְשׁוּתָם שׁוּב אֲסוּרִים לְהוֹצִיא מִבָּתֵּיהֶם לְחָצֵר. וְהֵיכָא שֶׁשָּׁכַח אֶחָד וְלֹא עֵרַב וּבְטֵל רְשׁוּתוֹ לְכֻלָּם, הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר וְכֻלָּם מֻתָּרִים: (יא) אֶלָּא הַחִיצוֹנָה וְכוּ'. דְּאִם גַּם הַחִיצוֹנָה לֹא עֵרַב, לֹא אָפְשָׁר בְּבִטּוּל, דְּאֵין מְבַטְּלִין רְשׁוּת לִשְׁנַיִם וְכַנַּ"ל: (יב) לְבַדָּהּ. וְאָז הֲוֵי הַפְּנִימִית רָגֶל הָאֲסוּרָה בְּמְקוֹמָהּ וְאוֹסֶרֶת שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָהּ, וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שע"ח (ס"ב): (יג) בְּשָׁעָה שֶׁצְּרִיכָה לָצֵאת. דְּאֵין דְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶת (ו) אֶלָּא עִם עֲשִׂיַּת תַּשְׁמִישׁ: (יד) וְנָתְנוּ עֵרוּבָן בַּחִיצוֹנָה. לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין (ז) דְּאִם נָתְנוּ עֵרוּבָן בַּפְּנִימִית גַּם כֵּן צָרִיךְ הַפְּנִימִי לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לִשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וְלֹא סַגִּי בְּשֶׁיְּבַטֵּל לַפְּנִימִית לְבַד וְהַא הוּא אוֹרַח לְגַבֵּיהּ וְלֹא יָאֲסֹר עֲלֵיהֶן וְאַחַר כָּךְ יְסַלְּקוּ הֵם עַצְמָן לְגַמְרֵי מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּחָצֵר הַחִיצוֹנָה, (ס) דְּכֵיוָן שֶׁהָעֵרוּבוֹת בָּא מֵהֶם שֶׁהֲרֵי אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר שָׁכַח לָעֲרֹב, אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִסְתַּלֵּק מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה אַחֲרֵי שֶׁנִּתְחָרְבוּ מִתְּחִלָּה יַחַד עַל יְדֵי עֵרוּב אֶחָד: (טו) וְגַם לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה. שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּחָצֵר אֶחָד עַל יְדֵי הָעֵרוּב. וַאֲפִלּוּ אִם יִרְצוּ בְּנֵי הַפְּנִימִי לְהִסְתַּלֵּק עַצְמָן מִן הַחִיצוֹנָה, גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי בְּבִטּוּל לִבְנֵי הַפְּנִימִי לְבַד וְכַנַּ"ל בְּסִימָן קָטָן הַקָּדֵם, וּבִכְרָכ לְפִי מַה שֶּׁצִּיַּרְתִּי בְּסִימָן שי"פ (משנ"ב סק"ט): **ג** (יז) וְיִהְיֶה הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר. הֵינוּ לְהוֹצִיא מִבַּיִת לְחָצֵר וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי"פ (משנ"ב סק"ט): (יח) שֶׁהִיא שֶׁל שְׁנֵיהֶם. עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שע"ו (ס"ג): **ד** (יט) יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת מִבַּיִת לְבַיִת. כְּמוֹ שְׁמוֹעִיל הַבְּטוּל מֵחָצֵר לְחָצֵר: (כ) וַאֲפִלּוּ הַמְבַטֵּל וְכוּ' לְבַיִת חֲבֵרוֹ. שֶׁהֲרֵי הַכֹּל שֶׁל חֲבֵרוֹ כֵּיוָן שֶׁבִּטֵּל לוֹ. (י) וַאֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱזִיק חֲבֵרוֹ בְּבֵיתוֹ יָכוֹל הוּא לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְבַיִת חֲבֵרוֹ, וַאֲפִלּוּ (יא) הָיוּ הַמְבַטְּלִין רַבִּים גַּם כֵּן מֻתָּרִין לְהוֹצִיא מִבֵּיתָם לְבַיִת חֲבֵרָן, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְהַמְבַטֵּל רְשׁוּת חֲצֵרוֹ שֶׁאֵין לוֹ לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לְחָצֵר אֲפִלּוּ בִּטֵּל גַּם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל. וּמִכָּל מָקוֹם אִם חוֹזֵר אַחַר כָּךְ וּמְבַטֵּל מֻחָזָק, (ג) מְהַנֵּי. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) דְּלֹא אָמְרִינַן שֶׁהוּא כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק אֶלָּא עַל יְדֵי הוֹצָאָה מִבַּיִת לָחָצֵר, [א]אֲבָל אִם מַכְנִיס מֵחָצֵר לַבַּיִת לֹא נִרְאֶה כְּרוֹצֶה לַחֲזֹר מִבִּטּוּלוֹ וּלְהַחֲזִיק בְּחָצֵר. וּכְבָר כָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן ש"פ סָעִיף קָטָן ט"ז שֶׁכָּפְמָה פּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה וְיִסְבִּירָא לְהוּ (ג) דְּאֵין חִלּוּק בֵּין הוֹצָאָה לְהַכְנָסָה, וְכִמּוֹ דְּלֹא מְחַלְּקִינַן בֵּין הוֹצָאָה לְהַכְנָסָה לְעִנְיַן הֶחֱזִיק וְכִמּוֹ שֶׁמְּסַיֵּם הַמְחַבֵּר: (ד) וְאִם הֶחֱזִיקוּ וְכוּ'. קֹדֶם שֶׁחָזַר וְהוֹצִיא כֻּלּוֹ: (ה) אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר. דִּבְכָל מָקוֹם חֲזָקָה מוֹעִילָה בְּקִנְיָה. וְאַף עַל גַּב שֶׁאֵין זוֹ חֲזָקָה גְּמוּרָה, אֲפִלּוּ הָכִי הַקִּלּוּ חֲכָמִים בָּהּ דְּמְהַנֵּי כְּשֶׁאָר חֲזָקוֹת. וּלְדַעָה זוֹ מְהַנֵּי חֲזָקָה אַף אִם הֶחֱזִיק בְּעָרֶב שַׁבָּת אַחַר הַבִּטּוּל: (ו) מִשָּׁחֲשֵׁכָה. דְּמִבְּעוֹד יוֹם לֹא מוֹכְחָא מִלְּתָא, שֶׁהֲרֵי גַּם בְּלֹא בְּטוּל יְכוֹלִין לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולרש"י) שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר כְּדֵעָה זוֹ: **ב** (ז) יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת מֵחָצֵר לְחָצֵר. כְּמוֹ בְּטוּל רְשׁוּת מִבַּיִת לְבַיִת בְּחָצֵר אֶחָד: (ח) וְעֵרְבוּ כָּל אַחַת לְעַצְמָהּ. דְּאִי לֹא עֵרְבוּ, (ז) אֵין מְבַטְּלִין, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן ש"פ (ס"ד) דִּלְשֶׁנַּיִם אֵין מְבַטְּלִין לְפִי שֶׁכָּל אֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ: (ט) וְלֹא שְׁנָא עֵרְבוּ יַחַד. מֵירֵי (ה) בְּשֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עֵרַב, דְּיָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לִבְנֵי חָצֵר שֶׁלּוֹ וְגַם לִבְנֵי הָאַחֶרֶת: (י) לִהְיוֹתָהּ מֻתֶּרֶת וְכוּ' וְלֹא הָיָה. קַאי אַרֵישָׁא אַהֵיכָא שֶׁעֵרְבָה כָּל אַחַת לְעַצְמָהּ, דְּהַמְבַטְּלִים רְשׁוּתָם שׁוּב אֲסוּרִים לְהוֹצִיא מִבָּתֵּיהֶם לְחָצֵר. וְהֵיכָא שֶׁשָּׁכַח אֶחָד וְלֹא עֵרַב וּבְטֵל רְשׁוּתוֹ לְכֻלָּם, הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר וְכֻלָּם מֻתָּרִים: (יא) אֶלָּא הַחִיצוֹנָה וְכוּ'. דְּאִם גַּם הַחִיצוֹנָה לֹא עֵרַב, לֹא אָפְשָׁר בְּבִטּוּל, דְּאֵין מְבַטְּלִין רְשׁוּת לִשְׁנַיִם וְכַנַּ"ל: (יב) לְבַדָּהּ. וְאָז הֲוֵי הַפְּנִימִית רָגֶל הָאֲסוּרָה בְּמְקוֹמָהּ וְאוֹסֶרֶת שֶׁלֹּא בְּמְקוֹמָהּ, וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שע"ח (ס"ב): (יג) בְּשָׁעָה שֶׁצְּרִיכָה לָצֵאת. דְּאֵין דְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶת (ו) אֶלָּא עִם עֲשִׂיַּת תַּשְׁמִישׁ: (יד) וְנָתְנוּ עֵרוּבָן בַּחִיצוֹנָה. לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין (ז) דְּאִם נָתְנוּ עֵרוּבָן בַּפְּנִימִית גַּם כֵּן צָרִיךְ הַפְּנִימִי לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לִשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וְלֹא סַגִּי בְּשֶׁיְּבַטֵּל לַפְּנִימִית לְבַד וְהַא הוּא אוֹרַח לְגַבֵּיהּ וְלֹא יָאֲסֹר עֲלֵיהֶן וְאַחַר כָּךְ יְסַלְּקוּ הֵם עַצְמָן לְגַמְרֵי מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּחָצֵר הַחִיצוֹנָה, (ס) דְּכֵיוָן שֶׁהָעֵרוּבוֹת בָּא מֵהֶם שֶׁהֲרֵי אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר שָׁכַח לָעֲרֹב, אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִסְתַּלֵּק מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה אַחֲרֵי שֶׁנִּתְחָרְבוּ מִתְּחִלָּה יַחַד עַל יְדֵי עֵרוּב אֶחָד: (טו) וְגַם לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי הַחִיצוֹנָה. שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּחָצֵר אֶחָד עַל יְדֵי הָעֵרוּב. וַאֲפִלּוּ אִם יִרְצוּ בְּנֵי הַפְּנִימִי לְהִסְתַּלֵּק עַצְמָן מִן הַחִיצוֹנָה, גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי בְּבִטּוּל לִבְנֵי הַפְּנִימִי לְבַד וְכַנַּ"ל בְּסִימָן קָטָן הַקָּדֵם, וּבִכְרָכ לְפִי מַה שֶּׁצִּיַּרְתִּי בְּסִימָן שי"פ (משנ"ב סק"ט): **ג** (יז) וְיִהְיֶה הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר. הֵינוּ לְהוֹצִיא מִבַּיִת לָחָצֵר וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי"פ (משנ"ב סק"ט): (יח) שֶׁהִיא שֶׁל שְׁנֵיהֶם. עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שע"ו (ס"ג): **ד** (יט) יֵשׁ בְּטוּל רְשׁוּת מִבַּיִת לְבַיִת. כְּמוֹ שְׁמוֹעִיל הַבְּטוּל מֵחָצֵר לְחָצֵר: (כ) וַאֲפִלּוּ הַמְבַטֵּל וְכוּ' לְבַיִת חֲבֵרוֹ. שֶׁהֲרֵי הַכֹּל שֶׁל חֲבֵרוֹ כֵּיוָן שֶׁבִּטֵּל לוֹ. (י) וַאֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱזִיק חֲבֵרוֹ בְּבֵיתוֹ יָכוֹל הוּא לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְבַיִת חֲבֵרוֹ, וַאֲפִלּוּ (יא) הָיוּ הַמְבַטְּלִין רַבִּים גַּם כֵּן מֻתָּרִין לְהוֹצִיא מִבֵּיתָם לְבַיִת חֲבֵרָן, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְהַמְבַטֵּל רְשׁוּת חֲצֵרוֹ שֶׁאֵין לוֹ לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לְחָצֵר אֲפִלּוּ בִּטֵּל גַּם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כ) רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן בַּשֵּׁ"ס דֶּרֶךְ ס"ט (כא: ד"ה מתני'). וְכָל זֶה אִם לֹא הָיָה הַהוֹצָאָה בְּפַרְהֶסְיָא, אֲבָל אִם הָיָה בְּפַרְהֶסְיָא, הֲרֵי הוּא כְּצִבּוּר"ם וְשׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל וְעַל פִּי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ה סָעִיף ג' וּכְמַה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (משנ"ב סק"ד): (ג) וְכֵן הַסְכִּימוּ מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) וּגְאוֹן יַעֲקֹב (סח: ד"ה מהרח) וְכֵן מְצַדֵּד בְּבֵית מֵאִיר (ס' שפ ד"ה שוב כתב המ"א). וּמַה שֶּׁהוֹכִיחַ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) מִפְּסִיקִי ד', כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) וּבְצַעַר אַלְמָגִים (סק"ג) לְחַלֵּק דְּזַקָּא כְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל וּמַכְנִיס לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ אֵין בְּטִלְטוּל כָּזֶה הוֹרָאָה שְׁחוֹזֵר וּמַחֲזִיק כְּמָה שֶׁבִּטֵּל, דְּזֶה אִדְּרַבָּה מִסְתַּלֵּק מֵרְשׁוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא כְּשֶׁמּוֹצִיא מִן הֶחָצֵר וּמַכְנִיסוֹ לְבֵיתוֹ, אַחֲרֵי שֶׁמַּכְנִיס בִּרְשׁוּתוֹ וּלְצָרְכּוֹ שֶׁפִּיר כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק גַּם כֵּן, אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל, כֵּיוָן שֶׁמִּשְּׁתַּפֵּשׁ מִשָּׁם לִרְשׁוּתוֹ לְצָרְכּוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה. וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן בַּשֵּׁ"ס דֶּרֶךְ ס"ט (כא: ד"ה מתני'). וְכָל זֶה אִם לֹא הָיָה הַהוֹצָאָה בְּפַרְהֶסְיָא, אֲבָל אִם הָיָה בְּפַרְהֶסְיָא, הֲרֵי הוּא כְּצִבּוּר"ם וְשׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל וְעַל פִּי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ה סָעִיף ג' וּכְמַה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (משנ"ב סק"ד): (ג) וְכֵן הַסְכִּימוּ מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) וּגְאוֹן יַעֲקֹב (סח: ד"ה מהרח) וְכֵן מְצַדֵּד בְּבֵית מֵאִיר (ס' שפ ד"ה שוב כתב המ"א). וּמַה שֶּׁהוֹכִיחַ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) מִפְּסִיקִי ד', כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) וּבְצַעַר אַלְמָגִים (סק"ג) לְחַלֵּק דְּזַקָּא כְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל וּמַכְנִיס לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ אֵין בְּטִלְטוּל כָּזֶה הוֹרָאָה שְׁחוֹזֵר וּמַחֲזִיק כְּמָה שֶׁבִּטֵּל, דְּזֶה אִדְּרַבָּה מִסְתַּלֵּק מֵרְשׁוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא כְּשֶׁמּוֹצִיא מִן הֶחָצֵר וּמַכְנִיסוֹ לְבֵיתוֹ, אַחֲרֵי שֶׁמַּכְנִיס בִּרְשׁוּתוֹ וּלְצָרְכּוֹ שֶׁפִּיר כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק גַּם כֵּן, אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל, כֵּיוָן שֶׁמִּשְּׁתַּפֵּשׁ מִשָּׁם לִרְשׁוּתוֹ לְצָרְכּוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה. וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן בַּשֵּׁ"ס דֶּרֶךְ ס"ט (כא: ד"ה מתני'). וְכָל זֶה אִם לֹא הָיָה הַהוֹצָאָה בְּפַרְהֶסְיָא, אֲבָל אִם הָיָה בְּפַרְהֶסְיָא, הֲרֵי הוּא כְּצִבּוּר"ם וְשׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל וְעַל פִּי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ה סָעִיף ג' וּכְמַה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (משנ"ב סק"ד): (ג) וְכֵן הַסְכִּימוּ מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) וּגְאוֹן יַעֲקֹב (סח: ד"ה מהרח) וְכֵן מְצַדֵּד בְּבֵית מֵאִיר (ס' שפ ד"ה שוב כתב המ"א). וּמַה שֶּׁהוֹכִיחַ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) מִפְּסִיקִי ד', כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) וּבְצַעַר אַלְמָגִים (סק"ג) לְחַלֵּק דְּזַקָּא כְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל וּמַכְנִיס לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ אֵין בְּטִלְטוּל כָּזֶה הוֹרָאָה שְׁחוֹזֵר וּמַחֲזִיק כְּמָה שֶׁבִּטֵּל, דְּזֶה אִדְּרַבָּה מִסְתַּלֵּק מֵרְשׁוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא כְּשֶׁמּוֹצִיא מִן הֶחָצֵר וּמַכְנִיסוֹ לְבֵיתוֹ, אַחֲרֵי שֶׁמַּכְנִיס בִּרְשׁוּתוֹ וּלְצָרְכּוֹ שֶׁפִּיר כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק גַּם כֵּן, אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל, כֵּיוָן שֶׁמִּשְּׁתַּפֵּשׁ מִשָּׁם לִרְשׁוּתוֹ לְצָרְכּוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה. וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"א). והוסיף דאם ביטל גם רשות ביתו והכניס מחצר לבית הרי זו חזרה מביטול הבית ואסרו עליהם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

חֲבֵרוֹ לְבֵיתוֹ, * שֶׁאָז הָיָה (כא) חוֹזֵר וּמַחֲזִיק בָּרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל. [ט]וְכֵן אִם יֵשׁ לוֹ חֶדֶר פָּתוּחַ לְבֵיתוֹ וּבִטֵּל רְשׁוּת בֵּיתוֹ, אָסוּר לְהוֹצִיא (כב) מֵהַחֶדֶר לְבֵיתוֹ. הַגָּהּ: (כג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ג) דְּאֵין לְבַטֵּל מִבַּיִת לְבַיִת אֶלָּא אִם כֵּן יַשְׁאִיר לְעַצְמוֹ חֶדֶר אֶחָד שֶׁלֹּא בִּטֵּל, (כד) * וְאָז מֻתָּר לְהַכְנִיס אֲפִלּוּ מִבַּיִת חֲבֵרוֹ לְבֵיתוֹ. וְטוֹב לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה (בית יוסף (ד"ה וז"ש רבינו) בשם רבינו ירוחם (נתיב יב פט"ז) ורבינו תם (סד. תוד"ה אם כן) והגהות מיימוני פרק ב' מהלכות עירובין (ה"ה ד"ק)): ה יֹשְׁנֵי בָתִּים בִּשְׁנֵי צִדֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים, וְהִקִּיפוּם אֵינָם יְהוּדִים מְחִיצָה בְּשַׁבָּת בְּעִנְיָן שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם כְּמוֹ חָצֵר שֶׁשְּׁנֵי בָתִּים פְּתוּחִים לוֹ וַהֲרֵי הֵם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה, (ג) (כה) אֵינָם יְכוֹלִים לְבַטֵּל כָּל אֶחָד לַחֲבֵרוֹ: ו [כ]יוֹרֵשׁ מְבַטֵּל רְשׁוּת, שֶׁאִם לֹא עֵרֵב מוֹרִישׁוֹ וּמֵת בְּשַׁבָּת, (כו) וְהַיּוֹרֵשׁ בָּא לָדוּר בֶּחָצֵר [ל]וְאוֹסֵר, (כז) יָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ: ז [מ]מְבַטְּלִין וְחוֹזְרִין וּמְבַטְּלִין, כְּלוֹמַר שֶׁמְּבַטְּלִים רְשׁוּתָם בְּנֵי חָצֵר זוֹ לִבְנֵי חָצֵר אַחֶרֶת אוֹ לְאֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר עַד שֶׁיּוֹצִיאוּ מַה שֶּׁיִּרְצוּ, (כח) וְחוֹזְרִין (ד) וּמְבַטְּלִים לְאוֹתָם שֶׁבִּטְּלוּ לָהֶם עַד שֶׁיּוֹצִיאוּ גַּם הֵם מַה שֶּׁיִּרְצוּ:

ט שָׁם. י בְּרֵיתָא שָׁם ע' (ע"ב). כ שָׁם וּכְרַב נַחְמָן, הַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים. ל עַל פִּי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שע"א (ס"ד). מ שָׁם (סח:) וּכְרַב, הַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים, וְכֵן כָּתַב רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"ה).

בְּאֵר הֵיטֵב

ד (ג) דְּאֵין. דְּאִם כֵּן יִבָּטֵל תּוֹרַת עֵרוּב, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ תַּקָּנָה עַל יְדֵי בִּטּוּל, אֶלָּא אִם כֵּן יַשְׁאִיר לְעַצְמוֹ חֶדֶר אֶחָד שֶׁלֹּא בִּטֵּל וְאִם כֵּן יִשְׁתַּכֵּר בָּעֵרוּב שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר גַּם בְּאוֹתוֹ חֶדֶר. ט"ז (סק"ג), עַיֵּן שָׁם: ה (ג) אֵינָם. לְפִי שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לְעָרֵב מֵאֶתְמוֹל: ז (ד) וּמְבַטְּלִים. כֵּיוָן דְּרַבִּים הֵם אֲפִלּוּ בִּטְּלוּ רְשׁוּת בֵּיתָם אֲסוּרִים לְהוֹצִיא לֶחָצֵר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רְשׁוּת בֵּיתוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִיקוּ הֵם תְּחִלָּה, וַאֲפִלּוּ אִם הֶחֱזִיקוּ אֵינוֹ מוֹעִיל אֶלָּא בְּיָחִיד שֶׁבִּטֵּל לְרַבִּים אֲבָל לֹא בְּיָחִיד לְיָחִיד וְכַנַּ"ל בְּסִימָן ש"פ (ס"ד), וְכָל שֶׁכֵּן בְּרַבִּים לְיָחִיד, (יג) דְּהָתָם כֵּיוָן שֶׁהָיָה לוֹ חֵלֶק בֶּחָצֵר אֶלָּא שֶׁבִּטֵּל לָהֶם, אִם כֵּן כְּשֶׁמּוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לֶחָצֵר נִרְאֶה כְּחוֹזֵר מִבִּטּוּלוֹ וּמַחֲזִיק בְּחֶלְקוֹ שֶׁבֶּחָצֵר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמּוֹצִיא לְבֵית חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ חֵלֶק מֵעוֹלָם, לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַחֲזִיק בִּרְשׁוּת חֲבֵרוֹ, (יג) וְגַם לְעִנְיָן בֵּיתוֹ גּוּפָא לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁחוֹזֵר וְזוֹכֶה בּוֹ בְּמַה שֶּׁמּוֹצִיא מִמֶּנּוּ כֵּלָיו לְבֵית חֲבֵרוֹ, דְּאַדְּרַבָּה הֲרֵי מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ: (כא) חוֹזֵר וּמַחֲזִיק וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב דִּלְעֵיל בְּסִימָן ש"פ סָעִיף א' מְבֹאָר דְּאִם בִּטֵּל רְשׁוּת חֲצֵרוֹ לַחֲבֵרָיו דְּמֻתָּר לוֹ לְהוֹצִיא מִבֵּיתָם לֶחָצֵר, וְלֹא אָמְרִינַן שֶׁחוֹזֵר וְזוֹכֶה בַּחֲצֵרוֹ בְּהוֹצָאָתוֹ, הָתָם מַיְרֵי בְּיָחִיד לְגַבֵּי רַבִּים וַחֲשִׁיב רַק כְּאוֹרֵחַ לְגַבַּיְהוּ, (יד) אֲבָל הָכָא מַיְרֵי בְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד, וְיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד לֹא הָוֵי אוֹרֵחַ וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ד', וּלְהָכִי חוֹזֵר וְזוֹכֶה בְּמַה שֶּׁבִּטֵּל מִתְּחִלָּה. (טו) וּלְפִי זֶה, אֲפִלּוּ אִם הֶחֱזִיק זֶה שֶׁבִּטְּלוּ לוֹ, גַּם כֵּן אָסוּר לַמְבַטֵּל לְהוֹצִיא לְבֵיתוֹ, וְכַנַּ"ל בְּסִימָן ש"פ סָעִיף ד': (כב) מֵהַחֶדֶר לְבֵיתוֹ. וְהוּא הַדִּין (טז) מִבַּיִת לְחַדְרוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת. וְעַיֵּן בָּאַחֲרוֹנִים (יז) שֶׁהֶעֱלוּ דַּאֲפִלּוּ אִם בִּטֵּל גַּם רְשׁוּת חַדְרוֹ בְּהֶדְיָא, אָסוּר לְהוֹצִיא מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ, דְּבָזֶה הוּא חוֹזֵר וּמַחֲזִיק בִּרְשׁוּתוֹ, וְכַנַּ"ל לְעִנְיָן מִבֵּית חֲבֵרוֹ לְבֵיתוֹ: (כג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין לְבַטֵּל וְכוּ'. לְפִי (יח) שֶׁיֵּשׁ לָחוֹשׁ שֶׁלֹּא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת עֵרוּב מִבָּתִּים אֵלּוּ הַפְּתוּחִים זֶה לָזֶה, שֶׁכֻּלָּם יְבַטְּלוּ בַּעֲלֵיהֶם לְאֶחָד וְגַם הֵם יִהְיוּ מֻתָּרִים לְהוֹצִיא כָּל אֶחָד מִבֵּיתוֹ לְבֵית חֲבֵרוֹ הוֹאִיל וְאֵינוֹ נִרְאֶה כְּחוֹזֵר וּמַחֲזִיק בִּרְשׁוּתוֹ בְּהוֹצָאָה זוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמַּשְׁאִיר חֶדֶר אֶחָד שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לַבַּיִת וְאִם הָיָה עֵרוּב הָיָה מֻתָּר, נִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר הוּא בָּעֵרוּב, וְשׁוּב אֵין לָחוֹשׁ שֶׁיְּבַטְּלוּ הַכֹּל וְתִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת עֵרוּב: (כד) וְאָז מֻתָּר לְהַכְנִיס וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) שֶׁתָּמַהּ עַל זֶה, דְּהָא עַל כָּרְחָךְ מַיְרֵי בְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד, דְּאִי בְּיָחִיד לְגַבֵּי רַבִּים שֶׁעֵרְבוּ אִם כֵּן תּוּ לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁיִּשְׁתַּכַּח תּוֹרַת עֵרוּב כֵּיוָן שֶׁעֵרְבוּ, אֶלָּא דְּמַיְרֵי בְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד, וְאִם כֵּן הַאֵיךְ שָׁרֵי לְהַכְנִיס מִבֵּית חֲבֵרוֹ לְבֵיתוֹ, כֵּיוָן דְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד לֹא מִקְּרֵי אוֹרֵחַ וְהָוֵי כְּאִלּוּ חוֹזֵר וּמַחֲזִיק בְּבֵיתוֹ, וַאֲפִלּוּ הֶחֱזִיק חֲבֵרוֹ לֹא מְהַנֵּי. וְעַיֵּן בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ג) שֶׁתֵּרֵץ דְּדִין זֶה דְּרַמָּ"א מַיְרֵי בְּיָחִיד לְגַבֵּי רַבִּים, אֶלָּא שֶׁאוֹתָן רַבִּים הָיוּ דָּרִים בְּבַיִת אֶחָד וְלֹא הָיוּ צְרִיכִין לְעֵרוּב, [א]וְזֶה גַּם כֵּן מִקְּרֵי רַבִּים, וְזֶה הַיָּחִיד מִקְּרֵי אוֹרֵחַ לְגַבַּיְהוּ, וְלָכֵן מֻתָּר לוֹ לְהַכְנִיס מִבֵּיתָם לְבֵיתוֹ וַאֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱזִיקוּ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואז) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַגְּרָ"א: ה (כה) אֵינָם יְכוֹלִים לְבַטֵּל וְכוּ'. כְּדֵי שֶׁיּוּכַל חֲבֵרוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ. וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לְעָרֵב יַחַד מִבְּעוֹד יוֹם, אָמְרִינַן כֵּיוָן שֶׁנֶּאֱסַר לְמִקְצָת הַשַּׁבָּת נֶאֱסַר לְכָל הַשַּׁבָּת וְלֹא מְהַנֵּי בִּטּוּל: ו (כו) וְהַיּוֹרֵשׁ בָּא לָדוּר בֶּחָצֵר וְאוֹסֵר. אֲבָל אִם לֹא הָיָה בָּא לָדוּר, אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר, דְּדִירָה בְּלֹא בְּעָלִים לֹא שְׁמָהּ דִּירָה וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שע"א סָעִיף ד'. וְעַיֵּן לְעֵיל מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה כל זמן): (כז) יָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּתוֹ. אַף דְּאִי בָּעֵי לְעָרוּבֵי מֵאֶתְמוֹל לֹא מָצֵי מְעָרֵב, אֲפִלּוּ הָכִי מְהַנֵּי בִּטּוּלוֹ, מִשּׁוּם דְּיוֹרֵשׁ כַּרְעֵהּ דַּאֲבוּהָ הוּא [שַׁ"ס (ע:)]: ז (כח) וְחוֹזְרִים וּמְבַטְּלִים לְאוֹתָם וְכוּ'. אֲבָל אִם

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁלֹּא בִּטֵּל רְשׁוּתוֹ לָהֶם] כַּמְבֹאָר בְּסִימָן שע"ח (ס"ג) עַיֵּן שָׁם:

ד * שֶׁאָז הָיָה חוֹזֵר וּמַחֲזִיק בָּרְשׁוּת שֶׁבִּטֵּל. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כא) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה, וְנִמְשַׁכְנוּ אַחֲרֵי דִּבְרֵי מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) בָּזֶה. וּבָאֱמֶת אַף שֶׁבְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (סד. ד"ה אם כן) מַשְׁמַע קְצָת שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הָיָה בְּרַבִּים שֶׁבִּטְּלוּ לְיָחִיד, וְכֵן בְּרִיטְבָּ"א (שם ד"ה א"כ) מוּכָח שֶׁעַל כָּל פָּנִים הָיָה יָחִיד נֶגֶד יָחִיד (דִּלְדִידָן בְּסִימָן ש"פ (ס"ד) דִּינוֹ כְּמוֹ רַבִּים נֶגֶד יָחִיד), מִכָּל מָקוֹם לֹא נִזְכַּר שָׁם שׁוּם מַשְׁמָעוּת דְּטַעַם סְבָרָא זוֹ שֶׁאוֹסֶרֶת לְהוֹצִיא מִבֵּית חֲבֵרוֹ הוּא מִטַּעַם דְּיָחִיד נֶגֶד יָחִיד לֹא מִקְּרֵי אוֹרֵחַ, וְכֵן הַמְחַבֵּר סָתַם וְלֹא הִזְכִּיר טַעַם זֶה, וְיוֹתֵר נִרְאֶה בְּדִבְרֵיהֶם דַּאֲפִלּוּ הָיָה הַמְבַטֵּל יָחִיד וּבִטֵּל לְרַבִּים גַּם כֵּן אָסוּר לוֹ לְהוֹצִיא מֵרְשׁוּתָם לִרְשׁוּתוֹ, וְאַף עַל גַּב דִּבְעָלְמָא כְּשֶׁבִּטֵּל חֲצֵרוֹ מֻתָּר לוֹ לְהוֹצִיא מִבֵּית חֲבֵרוֹ לֶחָצֵר, שֶׁאנֵי הָכָא דְּמַיְירֵי שֶׁלְּאַחַר בִּטּוּלוֹ הוֹצִיא כֵּלָיו וְהִכְנִיס לְבֵית חֲבֵרוֹ וְאַחַר כָּךְ מוֹצִיאָם וּמַכְנִיסָם שׁוּב לִרְשׁוּתוֹ כְּמִקֶּדֶם נִרְאֶה כְּמִי שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר וְלִזְכּוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁבִּטֵּל, וּבִכְגוֹן זֶה לֹא אָמְרִינַן דְּהָוֵי לֵיהּ כְּאוֹרֵחַ, עַיֵּן בְּתוֹסָפוֹת (שם) וּבְרֹא"ש (פ"ו סי' ד) וּבְאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' קסח) שֶׁמְּדֻקְדָּק כֵּן בְּדִבְרֵיהֶם, וְעַיֵּן בַּעֲצֵי אַלְמֻגִּים (סק"ט) שֶׁעָמַד גַּם כֵּן עַל לְשׁוֹן הַתּוֹסָפוֹת בָּזֶה. וְזֶה הָיָה אֶפְשָׁר דַּעַת הָעֹלַת שַׁבָּת (סק"ג) בְּשֵׁם הַבֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אסור) וּבַעַל הֲלָכָה בְּרוּרָה (סי' שפ סק"ב) שֶׁחִלְּקוּ בְּדִין זֶה בֵּין קֹדֶם וְהֶחֱזִיק אוֹ לֹא, דִּבְקֹדֶם וְהֶחֱזִיק מֻתָּר לוֹ אַף לְהוֹצִיא מִבֵּית חֲבֵרוֹ, דִּסְבִירָא לְהוּ דְּהָכָא לֹא מַיְירֵי בְּשֶׁהָיוּ הַמְבַטְּלִים רַבִּים, אֶלָּא מַיְירֵי אַדְּרַבָּה שֶׁבִּטֵּל לְרַבִּים, וּלְהָכִי אִם קֹדֶם וְהֶחֱזִיק אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר, וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּשֶׁלֹּא קֹדֶם וְהֶחֱזִיק אָסוּר לוֹ לְהוֹצִיא וְלֹא אָמְרִינַן דְּהָוֵי לֵיהּ כְּאוֹרֵחַ, מִשּׁוּם דְּשֶׁאנֵי הָכָא שֶׁהוֹצִיא אוֹתָן כֵּלִים עַצְמָם שֶׁהִכְנִיסָן מִקֹּדֶם דְּנִרְאֶה שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר וְלִזְכּוֹת מֵחָדָשׁ. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּהַגָּ"הּ:

* וְאָז מֻתָּר. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כד) קַשְׁיַת מָגֵן אַבְרָהָם וּמַה שֶּׁתֵּרֵץ בַּעַל חֶמֶד מֹשֶׁה, וּלְפִי דִּבְרֵיהֶם לֹא פְּלִיגִי כְּלָל דֵּעָה זוֹ אַדֵּעָה רִאשׁוֹנָה בְּאִם מֻתָּר לְהַכְנִיס, דְּבַמְחַבֵּר מַיְירֵי בְּרַבִּים נֶגֶד יָחִיד וְהָרַמָּ"א מַיְירֵי בְּיָחִיד נֶגֶד רַבִּים. וּבָאֱמֶת כָּל זֶה שֶׁנִּצְרַכְנוּ לִדְחֹק כָּל כָּךְ וּלְהוֹצִיא הַדְּבָרִים מִפְּשׁוּטָן הוּא רַק מִשּׁוּם שִׁיטַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁפָּסַק בְּסִימָן ש"פ (שם) [ב]דְּאַף יָחִיד נֶגֶד יָחִיד נַמִּי מִקְּרֵי רַבִּים נֶגֶד יָחִיד דְּלֹא נַעֲשֶׂה אוֹרֵחַ, אָכֵן כְּבָר כָּתַבְנוּ שָׁם (ד"ה והוא הדין) בְּשֵׁם הָאֶבֶן עוֹזֵר (שם ד"ה ורבים) וְהַפְּרִישָׁה (דרישה שם סק"א) דְּיָחִיד נֶגֶד יָחִיד מִקְּרֵי אוֹרֵחַ, וְהַפְּרִישָׁה הוֹכִיחַ דִּינוֹ מִדִּין זֶה דְּסָעִיף ד' שֶׁהוּא נוֹבֵעַ מִדִּבְרֵי תּוֹסָפוֹת דַּף ס"ד (ע"א ד"ה אם), וּלְפִי זֶה אֲתֵי דִּבְרֵי רַמָּ"א כִּפְשׁוּטוֹ וְלִפְלוּגֵי אֲתֵי אַדִּבְרֵי הַמְחַבֵּר שֶׁאוֹסֵר לְהַכְנִיס, וְדַעְתּוֹ דְּיֵשׁ לְהַתִּיר אַף הַכְנָסָה דְּהָוֵי כְּאוֹרֵחַ, דְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד מִקְּרֵי אוֹרֵחַ. [וְאַף שֶׁבְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת מַשְׁמַע שֶׁבִּטְּלוּ כָּל הַשְּׁכוּנוֹת לְאוֹתוֹ בַּיִת, וְאִם כֵּן הָוֵי רַבִּים לְנֶגֶד יָחִיד דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא הָוֵי אוֹרֵחַ,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) תּוֹסָפוֹת (סד. ד"ה אם כן) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (יג) עַיֵּן לְעֵיל (בְּסִימָן ש"פ) [שפ"א] בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן אוֹת ג' מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וְעוֹד כַּמָּה אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה שאז): (טו) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (טז) מָרְדְּכַי (סי' תקיא) וְאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' קסח), דְּלֹא כְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, וְכֵן כָּתַב בַּעֲצֵי אַלְמֻגִּים (סק"י): (יז) פְּרִישָׁה (דרישה סק"ב) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ב) וּדְלֹא כְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אסור) עַיֵּן שָׁם: (יח) תּוֹסָפוֹת (שם) בְּשֵׁם רִ"י:

ליקוטי דברי הרב: א] בביה"ל (סימן שפ ד"ה והוא הדין) הביא שהשו"ע הרב (סי' שצא ס"א) חולק וס"ל שאם רבים דרים בבית אחד נקרא יחיד. **ב]** וכן דעת השו"ע הרב בסימן ש"פ ובסימן שפ"א (ס"ד וס"ה) ומשום כן כתב (ס"ה) דהעיקר כסברא הראשונה [היינו דעת המחבר].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שפב

שפב אִם דִּירַת אֵינוֹ יְהוּדִי מְעַכֶּבֶת בְּעֵרוּבוֹ. וּבוֹ כ׳ סְעִיפִים:

א מִשְׁנָה עֵרוּבִין ס״א (ע״ב) וּכְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב בַּגְּמָרָא שָׁם ס״ב (ע״א). ב מְבֹאָר בְּסִימָן ש״ע מִי הֵם שֶׁאֵינָם אוֹסְרִים.

א [א]הַדָּר עִם עַכּוּ״ם בֶּחָצֵר (א) אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו, עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים דָּרִים (א) (ב) בִּשְׁנֵי בָתִּים (ג) [ב]וְאוֹסְרִים זֶה עַל זֶה (ד) * אָז הָעַכּוּ״ם אוֹסֵר עֲלֵיהֶם. (ה) * וְאֵינוֹ מוֹעִיל שֶׁיְּבַטֵּל הָעַכּוּ״ם רְשׁוּתוֹ, (ו) אֶלָּא * צָרִיךְ

בְּאֵר הֵיטֵב

כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ש״פ סָעִיף ד׳ עַיֵּן שָׁם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): **א** (א) **בִּשְׁנֵי בָתִּים.** אֲבָל שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים בְּחַד בַּיִת, כְּחַד חָשְׁבִינַן לְהוּ אֲפִלּוּ אֵינָם אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחָן אֶחָד.

בֵּאוּר הֲלָכָה

כָּתַב הַפְּרִישָׁה דִּבְמָקוֹם דְּהָרַבִּים אֵינָם מְשֻׁתָּפִים בִּרְשׁוּת אַחַת כְּמוֹ בְּחָצֵר רַק כָּל אֶחָד דָּר בִּפְנֵי עַצְמוֹ לֹא מִקְּרֵי רַבִּים, וְכָל אֶחָד הוּא יָחִיד בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּמִקְּרֵי אוֹרַח]. וְהַמְעַיֵּן בְּרִיטְבָּ״א שָׁם יִרְאֶה לְהֶדְיָא שֶׁגַּם דַּעְתּוֹ כֵּן, עַיֵּן שָׁם שֶׁמֵּבִיא שִׁיטַת ר״י שֶׁהֵם דִּבְרֵי רַמָּ״א כָּאן וּמְפָרֵשׁ בְּהֶדְיָא מִשּׁוּם דְּיָחִיד לְגַבֵּי יָחִיד מִקְּרֵי אוֹרַח. וּבְדִבְרֵי הַמְחַבֵּר צָרִיךְ לְפָרֵשׁ כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁנוּ לְעֵיל, וְלֹא מִטַּעַם דְּיָחִיד נֶגֶד יָחִיד לֹא מִקְּרֵי אוֹרַח, אֶלָּא דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם הֶזְקַק לְכָל הַדְּחָקִים כְּדֵי לְקַיֵּם שִׁטַּת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל סִימָן ש״פ (שם), וְכֵן מָצָאתִי לְהַגְּרָ״א (ד״ה וי״א שאין) שֶׁכָּתַב דְּדֵעָה זוֹ דְּאָז מֻתָּר שֶׁמּוּבָא בְּהַגָּ״ה פָּלֵיג אַדַּעַת הַמְחַבֵּר:

א * אָז הַנָּכְרִי אוֹסֵר עֲלֵיהֶם. פְּשׁוּט הוּא דְּאֵינוֹ אוֹסֵר עֲלֵיהֶם רַק לְהוֹצִיא מִבָּתֵּיהֶם וּמִבֵּיתוֹ שֶׁל עַכּוּ״ם לֶחָצֵר אוֹ לַמָּבוֹי, אֲבָל בֶּחָצֵר גּוּפָא אוֹ בַּמָּבוֹי כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכָם בְּוַדַּאי מֻתָּר לְטַלְטֵל, וּכְמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בְּלִי עַכּוּ״ם, וְלֹא מָצִינוּ שֶׁעַכּוּ״ם בָּא לְהַחְמִיר, וְאַדְּרַבָּה מִן הַדִּין לֹא הָיָה לוֹ לְעַכּוּ״ם לֶאֱסֹר כְּלָל, אֶלָּא דִּבְמָקוֹם דְּיֵשׁ שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים הֻשְׁווּ חֲכָמִים דִּירַת עַכּוּ״ם לְדִירַת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הוּא פַּשְׁטוּת הַבְּרַיְיתָא בְּדַף ס״ב סוֹף עַמּוּד א׳, וְכֵן הוּא לְשׁוֹן רַשִׁ״י שָׁם בְּמַתְנִיתִין (סא: ד״ה אוסר) וּבְדַף ס״ב עַמּוּד א׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל שְׁמָהּ דִּירָה, וְכֵן בְּרַשִׁ״י ס״ד עַמּוּד א׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל דְּמַכְרְזִינַן עַיֵּן שָׁם, לֹא נָקַט רַק אֶלָּא לְהוֹצִיא מִבַּיִת לֶחָצֵר, וְכֵן מְבֹאָר לְהֶדְיָא בְּסִימָן זֶה סָעִיף כ׳ בְּהַגָּ״ה וּכְמוֹ שֶׁהֶאֱרִיךְ בָּזֶה בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב בשבלי) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב שָׁם בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א סָעִיף קָטָן ל״ט וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״א סָעִיף קָטָן ז׳. וְכָתַבְנוּ כָּל זֶה לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי מַהֲרִי״ל בִּתְשׁוּבָה סִימָן קנ״ו [וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן שס״ג סָעִיף קָטָן כ״ז וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּסִימָן זֶה (ד״ה אז)] שֶׁכָּתַב דִּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עַכּוּ״ם עֲשָׂאוּ חֲכָמִים לֶחָצֵר כְּכַרְמְלִית שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל בְּיוֹתֵר מֵאַרְבַּע אַמּוֹת; וּלְדִינָא נִרְאֶה פָּשׁוּט שֶׁאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, כִּי הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעַצְמוֹ כָּתַב בְּסִימָן שס״ג סָעִיף קָטָן כ״ז שֶׁאָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁאֵין סוֹבֵר כֵּן, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּחִדּוּשָׁיו כָּתַב דְּבִפְשׁוּטוֹ אֵין הָעַכּוּ״ם חָמוּר מִיִּשְׂרָאֵל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה, וְכֵן דַּעַת הַפְּרִי מְגָדִים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אוֹת ה׳, לְבַד כָּל הָרְאָיוֹת שֶׁהֵבֵאתִי לְמַעְלָה:

*** וְאֵינוֹ מוֹעִיל שֶׁיְּבַטֵּל הָעַכּוּ״ם וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין דְּאֵינוֹ מוֹעִיל אִם בִּטְלוּ הַיִּשְׂרְאֵלִים רְשׁוּתָם לְהָעַכּוּ״ם** [רַמְבַּ״ם (פ״ב ה״י)]:

*** צָרִיךְ שֶׁיַּשְׂכִּירוּ וְכוּ׳. הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא בֵּאֵר אִם הַשְּׂכִירוּת מֵהָעַכּוּ״ם צָרִיךְ לִהְיוֹת קֹדֶם הָעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת דַּוְקָא, אוֹ שַׁפִּיר דָּמֵי אַף אַחַר כָּךְ,** וּמַה שֶּׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא אֵין עֵרוּב מוֹעִיל בִּמְקוֹם עַכּוּ״ם [דַּף ס״ב (ע״א)] הַיְנוּ כְּשֶׁלֹּא שָׂכְרוּ מִמֶּנּוּ כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הֵיכָא דְּשָׂכְרוּ אַחַר כָּךְ דְּעַל כָּל פָּנִים בִּזְמַן חָלוּת הָעֵרוּב שֶׁהוּא בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר הָיָה שָׂכוּר מֵהָעַכּוּ״ם מְהַנֵּי, וְהִנֵּה מִמַּה שֶּׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא (דַּף ס״ו עַמּוּד א׳) מַה מְּעָרֵב חֲמִשָּׁה שֶׁשְּׁרוּיִם בְּחָצֵר אַחַת אֶחָד מְעָרֵב עַל יְדֵי כֻּלָּן אַף שׁוֹכֵר נַמִּי אֶחָד שׁוֹכֵר עַל יְדֵי כֻּלָּן מַשְׁמַע מִלָּשׁוֹן זֶה דְּמִתְּחִלָּה מִתְעָרְבִין יַחַד וְנַעֲשׂוּ כֻּלָּן כְּאֶחָד וְאַחַר כָּךְ אֶחָד שׁוֹכֵר בִּשְׁבִיל כֻּלָּן, וּכְמוֹ לְעִנְיַן אֶחָד מְעָרֵב עַל יְדֵי כֻּלָּן דְּהוּא דַּוְקָא בְּאֹפֶן זֶה [וְכִדְפֵרֵשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה אחד) וְכֵן הוּא בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּסִימָן שע״ב סָעִיף ג׳ בַּהַגָּהָה]. **אָכֵן בַּפּוֹסְקִים [הָרַמְבַּ״ם** (שם) **וְהַסְּמַ״ג** (מ״ע א מדרבנן) **וְהָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ** (שער ד סי׳ ג) **מְבֹאָר** עַל דִּין זֶה לְהֶפֶךְ, **דְּמִתְּחִלָּה שׁוֹכֵר וְאַחַר כָּךְ מְעָרֵב,** וּמַשְׁמַע דִּבְדִיּוּק כָּתְבוּ לָשׁוֹן זֶה לְהוֹרוֹת לָנוּ הַדִּין דְּמִתְּחִלָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַשְּׂכִירוּת וְאַחַר כָּךְ הָעֵרוּב, וְכֵן מַשְׁמַע בַּבַּהַ״ג (עירובין פ״ו) וְהוּבְאוּ דְּבָרָיו בַּסְּמַ״ג, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְאִי מָתָא דְּעַכּוּ״ם הוּא צְרִיכִין לְמִזְבַּן רְשׁוּתָא מִכָּל עַכּוּ״ם דְּאִית בֵּיהּ כִּי הֵיכָא דְּתֵיקוּ מָתָא כֻּלָּא בִּרְשׁוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל וַהֲדַר עָרְבִי, וְכֵן נִרְאֶה מִלְּשׁוֹן הַתַּשְׁבֵּ״ץ סִימָן מ״ה שֶׁכָּתַב דְּאַחַר שֶׁיִּשְׂכְּרוּ מִמֶּנּוּ יְעָרְבוּ הַיִּשְׂרְאֵלִים בְּפַת, וּמַשְׁמַע מִדִּבְרֵי כֻּלָּן דְּצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַשְּׂכִירוּת מִקֹּדֶם דַּוְקָא. אָמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּמַה שֶּׁדִּקְדְּקוּ שֶׁהַשְּׂכִירוּת יִהְיֶה מִקֹּדֶם הוּא רַק לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, דִּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי אֵין לַעֲשׂוֹת הָעֵרוּב קֹדֶם הַשְּׂכִירוּת פֶּן לֹא יִרְצֶה הָעַכּוּ״ם לְהַשְׂכִּיר אַחַר כָּךְ, וּפְשִׁיטָא שֶׁאָסוּר לְבָרֵךְ אָז עַל הָעֵרוּב, דַּהֲלֹא מִסְתָּמָא אָמְרִינַן דְּהָעַכּוּ״ם לֹא יִרְצֶה לְהַשְׂכִּיר כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (דַּף ס״ב (שם)) דְּעַכּוּ״ם לֹא מוֹגֵר וּמִמֵּילָא יִתְבַּטֵּל הָעֵרוּב דְּאֵין עֵרוּב מוֹעִיל בִּמְקוֹם עַכּוּ״ם, אֲבָל בְּדִיעֲבַד כְּשֶׁכְּבָר עָשׂוּ הָעֵרוּב אֶפְשָׁר דְּמוֹדוּ דְּמוֹעִיל כֵּיוָן שֶׁשָּׂכְרוּ לְבַסּוֹף. וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּאַף בְּדִיעֲבַד מְעַכֵּב, מֵהָא דְּאִיתָא לְקַמָּן בְּסָעִיף ז׳ דְּאִם שָׂכְרוּ מִן הָעַכּוּ״ם לִזְמַן יָדוּעַ דִּכְשֶׁיִּכְלֶה הַזְּמַן וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִשְׂכֹּר שֵׁנִית צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְעָרֵב דְּאֵין עֵרוּב הָרִאשׁוֹן חוֹזֵר וְנֵעוֹר, וּמוּכָח מִזֶּה דְּהָעֵרוּב הָרִאשׁוֹן נִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, וְהַיְנוּ מִשּׁוּם דְּעַכְשָׁיו הוּא קֹדֶם הַשְּׂכִירוּת וְאֵינוֹ מוֹעִיל [וְעַל כָּרְחָךְ מִשּׁוּם דְּאֵין שַׁיָּךְ שֵׁם עֵרוּב כְּלָל בִּזְמַן שֶׁלֹּא שָׂכְרוּ עֲדַיִן מִן הָעַכּוּ״ם]. אֶלָּא דְּבֶאֱמֶת גַּם מִשָּׁם אֵין הוֹכָחָה גְּמוּרָה, דְּיֵשׁ לְצַדֵּד וְלוֹמַר דְּהָתָם שֶׁאֵנֵי דְּכֵיוָן שֶׁשָּׂכְרוּ מִתְּחִלָּה מִמֶּנּוּ לִזְמַן יָדוּעַ וּמִמֵּילָא גַּם הָעֵרוּב לֹא נַעֲשָׂה מִתְּחִלָּה רַק לְאוֹתוֹ זְמַן, דַּהֲלֹא כְּשֶׁיִּכְלֶה זְמַן הַשְּׂכִירוּת לֹא יוֹעִיל הָעֵרוּב, וְהָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנוּ שֶׁאֵין עוֹשִׂין עֵרוּב רַק לִזְמַן, וְלָכֵן צָרִיךְ עֵרוּב מֵחָדָשׁ אַחַר כָּךְ [וּמִטַּעַם זֶה אֶפְשָׁר לוֹמַר דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת הָרַאֲבַ״ד (הו״ד ברשב״א סה: ד״ה והראב״ד) דְּחוֹלֵק עַל דִּין הַמְּבֹאָר בְּסִימָן שפ״ג (ס״א) וּסְבִירָא לֵיהּ דְּאִם עָשׂוּ עֵרוּב מִתְּחִלָּה וּבָא עַכּוּ״ם בְּשַׁבָּת דְּהָעֵרוּב חוֹזֵר וְנֵעוֹר אַחַר שֶׁשָּׂכְרוּ מִמֶּנּוּ, הוּא דַּוְקָא שָׁם שֶׁאֵין בְּוַדַּאי שֶׁיָּבוֹא הָעַכּוּ״ם בְּשַׁבָּת וְהָעֵרוּב נַעֲשָׂה מִתְּחִלָּה בְּהָכְשֵׁר לְכָל הַשַּׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן שֶׁבְּוַדַּאי יִכְלֶה זְמַן הַשְּׂכִירוּת וְלָכֵן נִתְבַּטֵּל הָעֵרוּב לְגַמְרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא הָיוּ חוֹזְרִין וּמְבַטְּלִין לָהֶם, לֹא הָיוּ מֻתָּרִים הַמְבַטְּלִים לְהוֹצִיא אֲפִלּוּ בִּטְלוּ גַּם רְשׁוּת בָּתֵּיהֶם, הוֹאִיל וְהֵם רַבִּים וְאֵינָם נַעֲשִׂים אוֹרְחִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן ש״פ (ס״ד) [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו.** דְּמֵעִקַּר הַדִּין דִּירַת עַכּוּ״ם אֵינָהּ חֲשׁוּבָה דִּירָה, אֶלָּא דַּחֲכָמִים גָּזְרוּ דְּלֵאסֵר עָלָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יָדוּר עִמּוֹ וְיִלְמֹד מִמַּעֲשָׂיו, וְלֹא גָּזְרוּ (א) אֶלָּא בְּדָבָר דִּשְׁכִיחַ דְּהַיְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁדָּרִים כַּמָּה יִשְׂרָאֵלִים, אֲבָל לֹא בְּחַד בַּיִת דְּלֹא שְׁכִיחַ שֶׁיָּדוּר בֵּין הָעַכּוּ״ם דְּהָיוּ חֲשׁוּדִין אַשְׁפִּיכוּת דָּמִים: (ב) **בִּשְׁנֵי בָתִּים.** אֲבָל בְּחַד בַּיִת, (ג) אֲפִלּוּ יֵשׁ כַּמָּה אֲנָשִׁים וְאוֹכְלִים כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּחַד חֲשִׁיבִי: (ג) **וְאוֹסְרִים זֶה עַל זֶה.** לְאַפּוּקֵי בְּמָקוֹם שֶׁאֵינָם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה, כְּגוֹן אָב וּבָנָיו שֶׁמְּקַבְּלִים פְּרָס מֵאִתּוֹ שֶׁאֵינָם צְרִיכִים לְעָרֵב אֲפִלּוּ הֵם דָּרִים כָּל אֶחָד בְּבַיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּדִמְבֹאָר בְּסִימָן ש״ע (ס״ה) עַיֵּן שָׁם, בָּזֶה אֵין עַכּוּ״ם אוֹסֵר עֲלֵיהֶם (ג) וְאֵין צָרִיךְ לִשְׂכֹּר רְשׁוּתוֹ: (ד) **אָז הַנָּכְרִי אוֹסֵר עֲלֵיהֶם.** שֶׁלֹּא יוֹעִיל עֵרוּבָן שֶׁמְּעָרְבִין בֵּינֵיהֶם עַד שֶׁיִּשְׂכְּרוּ רְשׁוּת הָעַכּוּ״ם: (ה) **וְאֵינוֹ מוֹעִיל וְכוּ׳.** כְּמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא עֵרַב עִם בְּנֵי הֶחָצֵר, שֶׁמְּבַטֵּל רְשׁוּתוֹ כְּדֵי לְהַתִּיר שְׁאָר בְּנֵי הֶחָצֵר לְטַלְטֵל כְּדִמְבֹאָר בְּסִימָן ש״פ (ס״א). וְהַטַּעַם דְּלֹא מְהַנֵּי, (ד) מִשּׁוּם דְּרָצוּ חֲכָמִים לְאַרְחוּקֵי דִּירַת יִשְׂרָאֵל מִן הָעַכּוּ״ם, וּלְהָכִי הֶחְמִירוּ דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה עַד שֶׁיִּשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ, וּמֵאַחַר שֶׁהָעַכּוּ״ם אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׂכִּיר בְּנָקֵל, יִתְרַחֵק הַיִּשְׂרָאֵל מִלָּדוּר עִמּוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶאֱסֹר עָלָיו הַטִּלְטוּל: (ו) **אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁיַּשְׂכִּיר מִמֶּנּוּ.** וּלְעִנְיַן אִם מְהַנֵּי שְׁאֵלָה, תָּלוּי בִּשְׁתֵּי הַדֵּעוֹת הַמְבֹאָר בְּסָעִיף י״ב, וּלְדֵעָה רִאשׁוֹנָה שָׁם (ה) לֹא מְהַנֵּי:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) גְּמָרָא (סב.): (ג) וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק קְצָת אִם דַּוְקָא בִּשְׁנֵי בָתִּים אוֹ הוּא הַדִּין בִּשְׁנֵי חֲדָרִים כֵּיוָן שֶׁאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה. אָכֵן לְדַעַת מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) פָּשׁוּט **דִּשְׁנֵי חֲדָרִים חֲשִׁיבִי כִּשְׁנֵי בָתִּים,** עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ (ד״ה דרים): (ג) דִּכְבַיִת יָחִיד חֲשִׁיבִי. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּאַחִים שֶׁמְּקַבְּלִים פְּרָס, הוּא מִדִּבְרֵי הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש ואוסרים זה). **וְעַיֵּן בְּדַמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר סָעִיף קָטָן ו׳ שֶׁהִקְשָׁה עַל דִּין זֶה** דִּמְנָא לֵיהּ לְאַקּוּלֵי בָּזֶה, וּבְרַמְבַּ״ם (פ״ב ה״ט) וּבִשְׁאָר פּוֹסְקִים לֹא נִזְכַּר רַק בְּשֶׁסְּמוּכִים עַל שֻׁלְחָן, אֶחָד וְלֹא בְּשֶׁאוֹכְלִים בִּשְׁנֵי בָתִּים דְּלֹא מִחְשְׁבִי לְגַמְרֵי כְּבַיִת אֶחָד, וּרְאָיָה דְּאִם מוֹלִיכִין עֵרוּבָן לְמָקוֹם אַחֵר בְּאֹפֶן זֶה הֲלֹא צְרִיכִין לְעָרֵב כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסִימָן ש״ע סָעִיף ה׳, עַיֵּן שָׁם בְּדַמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר שֶׁהֶאֱרִיךְ. **אָכֵן מִדִּבְרֵי תְּשׁוּבַת הָרֹא״ש כְּלָל כ״א סָעִיף ד׳ מַשְׁמַע קְצָת כְּדִבְרֵי הַבֵּית יוֹסֵף,** א]**וְצָרִיךְ עִיּוּן:** (ד) גְּמָרָא (שם): (ה) חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד״ה אלא צריך) בְּשֵׁם בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ופירש רש״י עוד):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א) כתב שהאחים שדרים כל אחד בבית בפני עצמו ומקבלים פרס מאביהם אין הנכרי אוסר עליהם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah